

POWIATOWY URZĄD PRACY W ZGORZELCU
CENTRUM AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ
59-900 Zgorzelec, ul. Pułaskiego 14
Telefon/fax 75 77 55 605; 75 77 55 606
e-mail: wrzg@praca.gov.pl; <http://pup.zgorzelec.ibip.pl>

**Informacja o sytuacji
osób niepełnosprawnych
na lokalnym rynku pracy
oraz zrealizowanych w 2012 roku
programach aktywizacji zawodowej.**

Zgorzelec, luty 2013 r.

Wstęp.

Większość zadań związanych z aktywizacją na rynku pracy, w tym realizacja zadań związanych z systemem opieki i pomocy osobom niepełnosprawnym została sędowana na jednostki samorządowe szczebla powiatowego.

W praktyce obowiązki te spoczywają na powiatowych centrach pomocy rodzinie oraz powiatowych urzędach pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu realizuje zadania na rzecz rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych, rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Osoba niepełnosprawna zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, bez względu na rodzaj i stopień niepełnosprawności, ma prawo zarejestrować się w powiatowym urzędzie pracy i w zależności od spełnienia warunków ustawy może uzyskać status osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy.

Uzyskanie statusu osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy niepozostającej w zatrudnieniu daje możliwość korzystania w pełni przez taką osobę z instrumentów i usług rynku pracy oferowanych przez Urząd w zakresie rehabilitacji zawodowej w ramach ustawy.

Działania te finansowane są ze środków Funduszu Pracy lub środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych, a także ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy projektów.

I. Ogólna charakterystyka osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu.

Osoby niepełnosprawne stanowią grupę bezrobotnych, która ze względu na istnienie różnorodnych barier społecznych, ma największe trudności w uzyskaniu zatrudnienia.

Jednym z podstawowych elementów i jednocześnie jedną z barier aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych jest utrudniony dostęp do pełnej rehabilitacji. Ważna jest też zmiana sposobu postrzegania świata przez osoby niepełnosprawne i ich problemów w aktywizacji zawodowej i społecznej. Problemy osób niepełnosprawnych zarówno na rynku pracy jak i w systemie edukacji związane są często z barierami architektonicznymi.

Trudna sytuacja osób niepełnosprawnych wynika w głównej mierze z faktu, iż osoby te mają problem ze znalezieniem pracy i utrzymaniem jej. Osoby niepełnosprawne nie mają takich samych szans na zatrudnienie, jak osoby sprawne. Może to wynikać zarówno z mniejszej wydajności, jak i niemożliwości pracy na wszystkich stanowiskach pracy. Pracodawca zatrudniający osobę

niepełnosprawną bierze pod uwagę konieczność poniesienia dodatkowych kosztów na adaptację miejsca pracy lub kosztów mniejszej produkcji.

W niniejszej informacji przedstawiona została sytuacja osób zamieszkałych na terenie powiatu zgorzeleckiego, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu i posiadających orzeczony stopień niepełnosprawności.

Tabela 1
Podstawowe dane statystyczne w 2012 roku.

	Osoby pozostające w ewidencji PUP Zgorzelec na dzień 30.06.2012		Osoby pozostające w ewidencji PUP Zgorzelec na dzień 31.12.2012	
	Razem	Kobiety	Razem	Kobiety
Ogółem bezrobotni	4329	2468	4580	2585
- w tym bezrobotni niepełnosprawni	353	169	369	169
- niepełnosprawni poszukujący pracy i nie pozostający w zatrudnieniu	40	13	34	12

Według danych statystycznych na dzień 31.12.2012 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu zarejestrowanych było 369 osób bezrobotnych niepełnosprawnych oraz 34 osoby niepełnosprawne poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu. Bezrobotne osoby niepełnosprawne w końcu roku 2012 stanowiły 8,1% osób widniejących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu wśród kobiet 6,5% to kobiety niepełnosprawne. Dla porównania na koniec 2010 roku liczba tych osób wynosiła odpowiednio: 411 osób bezrobotnych niepełnosprawnych oraz 50 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy. Natomiast na koniec 2011 roku wskaźnik ten się obniżył i liczba osób bezrobotnych niepełnosprawnych wynosiła 378 oraz 39 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy. Udział tych osób w ogólnej liczbie bezrobotnych na koniec 2010 roku wynosił 9,5%, na koniec 2011 r. - 9,3%, w 2012 r. - 8,1%.

Tabela 2
Osoby niepełnosprawne bezrobotne włączone do ewidencji w I półroczu 2012 roku.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	Razem	Kobiety	Ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności
Osoby włączone do ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	217	99	53
- osoby zarejestrowane po raz kolejny	186	83	40
- poprzednio pracujący	195	86	40
- zamieszkali na wsi	77	35	20

- do 25 roku życia	24	15	17
- powyżej 50 roku życia	95	34	18
- z wykształceniem co najmniej średnim	46	26	16
- bez kwalifikacji zawodowych	59	36	25

Tabela 3

Osoby niepełnosprawne bezrobotne włączone do ewidencji w II półroczu 2012 roku.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	Razem	Kobiety	Ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności
Osoby włączone do ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	254	113	66
- osoby zarejestrowane po raz kolejny	227	102	52
- poprzednio pracujący	225	101	50
- zamieszkali na wsi	90	38	22
- do 25 roku życia	34	16	19
- powyżej 50 roku życia	117	43	21
- z wykształceniem co najmniej średnim	75	51	25
- bez kwalifikacji zawodowych	77	40	22

Analizując pierwsze i drugie półrocze 2012 r. zauważyć można, że w drugim półroczu zwiększyła się liczba niepełnosprawnych osób bezrobotnych włączonych do ewidencji. W pierwszym półroczu liczba ta wynosiła 217 natomiast w drugim 254, a więc o 37 osób więcej.

Największą grupę stanowiły osoby zarejestrowane po raz kolejny oraz osoby poprzednio pracujące. W I półroczu 2012 r. osób zarejestrowanych po raz kolejny było 186 (85,7% osób włączonych do ewidencji), w II półroczu – 227 (89,4% osób włączonych do ewidencji). Osób poprzednio pracujących w I półroczu 2012 r. było 195, co stanowiło 89,9% osób bezrobotnych niepełnosprawnych włączonych do ewidencji, w II półroczu w ewidencji tej. Urzędu osób tych było 225 (88,6% osób włączonych do ewidencji).

Ma to związek z tym, iż osoby niepełnosprawne często podejmują prace krótkookresowe, po których zakończeniu rejestrują się ponownie w tut. Urzędzie.

Trzecią co do liczebności grupą osób spośród włączonych są osoby powyżej 50 roku życia. Ich liczba na koniec roku 2012 wyniosła 117 i wzrosła w stosunku do końca pierwszego półrocza o 22 osoby.

Tabela 4

Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu włączone do ewidencji w I półroczu 2012 roku.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	Razem	Kobiety	Ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności
Osoby włączone do ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	22	6	13
- osoby zarejestrowane po raz kolejny	18	5	10
- poprzednio pracujący	16	4	10
- zamieszkali na wsi	6	1	3
- do 25 roku życia	3	1	2
- powyżej 50 roku życia	8	1	3
- z wykształceniem co najmniej średnim	4	1	3
- bez kwalifikacji zawodowych	7	2	2
- pobierający świadczenie rentowe z tytułu niezdolności do pracy	8	1	4
- osoby pobierające rentę socjalną	2	0	2

Tabela 5

Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu włączone do ewidencji w II półroczu 2012 roku.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	Razem	Kobiety	Ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności
Osoby włączone do ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	21	9	13
- osoby zarejestrowane po raz kolejny	20	9	12
- poprzednio pracujący	18	6	12
- zamieszkali na wsi	2	2	1
- do 25 roku życia	0	0	0
- powyżej 50 roku życia	9	2	3
- z wykształceniem co najmniej średnim	6	3	5

- bez kwalifikacji zawodowych	6	4	3
- pobierający świadczenie rentowe z tytułu niezdolności do pracy	2	1	2
- osoby pobierające rentę socjalną	3	1	3

W I półroczu 2012 roku do ewidencji osób niepełnosprawnych zostały włączone 22 osoby niepełnosprawne poszukujące pracy.

Najliczniejszą grupę wśród tych osób stanowiły osoby zarejestrowane po raz kolejny (18 osób) oraz poprzednio pracujący (16 osób). Osoby zarejestrowanego raz kolejny stanowiły 81,8%, natomiast osoby poprzednio pracujące stanowiły 72,7%, wśród osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu włączonych do ewidencji.

W II półroczu 2012r. osób włączonych do ewidencji tut. Urzędu było 21, w tym zarejestrowanych po raz kolejny było 20 osób, co stanowi 95,2%, poprzednio pracujących było 18 osób (85,7%).

Tabela 6

Osoby wyłączone z ewidencji osób niepełnosprawnych w I półroczu 2012 roku.

Wyszczególnienie	Bezrobotni	Poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu
Osoby wyłączone z ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	241	31
- kobiety	110	10
- zamieszkali na wsi	89	4
- poprzednio pracujący	218	25
- pozostający w rejestrze powyżej 12 miesięcy	135	10
- z wykształceniem co najmniej średnim	58	10

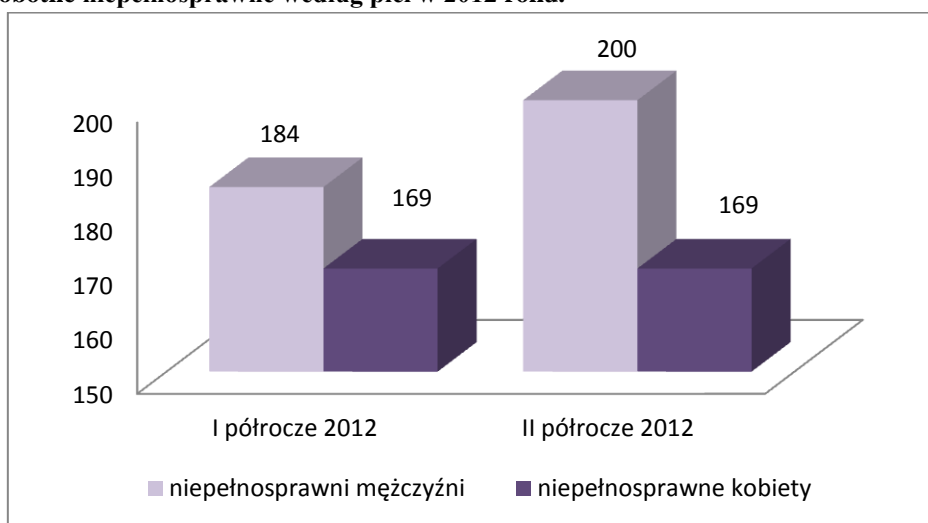
Tabela 7

Osoby wyłączone z ewidencji osób niepełnosprawnych w II półroczu 2012 roku.

Wyszczególnienie	Bezrobotni	Poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu
Osoby wyłączone z ewidencji osób niepełnosprawnych w tym:	244	32
- kobiety	114	13
- zamieszkali na wsi	89	8
- poprzednio pracujący	219	27
- pozostający w rejestrze powyżej 12 miesięcy	124	6
- z wykształceniem co najmniej średnim	74	9

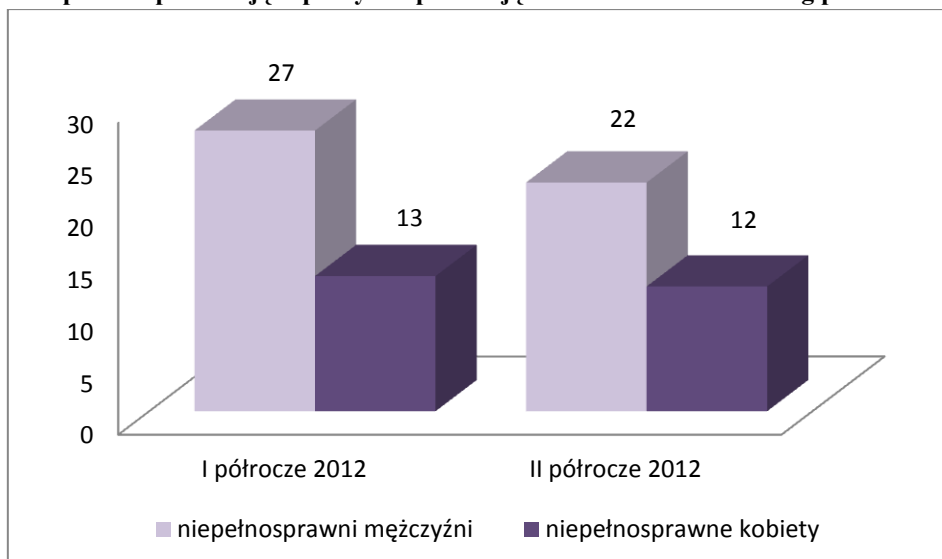
W pierwszym półroczu 2012 r. z ewidencji osób niepełnosprawnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu wyłączonych zostało 241 bezrobotnych oraz 31 poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu. W drugim półroczu wyłączono 244 osoby bezrobotne i 32 poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu. Najczęściej wyłączano osoby poprzednio pracujące, które stanowiły w pierwszym półroczu 90,5% ogółu wyłączonych, natomiast w drugim półroczu – 89,8%. Ma to związek z tym, iż kwalifikacje osób niepełnosprawnych poprzednio pracujących są bardziej dostosowane do bieżących potrzeb rynku pracy. Takie osoby łatwiej odnajdują się na rynku pracy przez co są atrakcyjniejszymi kandydatami do zatrudnienia.

Wykres 1
Osoby bezrobotne niepełnosprawne według płci w 2012 roku.

Jak wynika z danych przedstawionych na wykresie 1 osobami bezrobotnymi niepełnosprawnymi są zarówno mężczyźni jak i kobiety, z przewagą liczebną mężczyzn zarówno w I jak i II półroczu. Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych w roku 2012 nie ulegała znaczącym wahaniom. W II półroczu liczba mężczyzn w porównaniu z I półroczem zwiększyła się o 16 osób, natomiast liczba kobiet pozostała na tym samym poziomie.

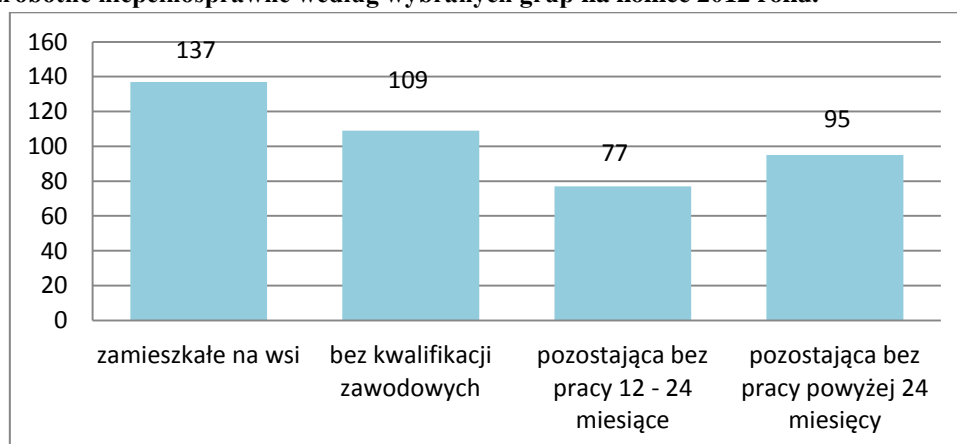
Wykres 2
Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy nie pozostające w zatrudnieniu według płci w 2012 roku.

Na wykresie 2 przedstawione zostały dane dotyczące osób niepełnosprawnych poszukujących pracy będących w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu w 2012 r. Wśród niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu w pierwszej połowie roku jak i drugiej było więcej mężczyzn. W grudniu 2012 r. zarejestrowane były 34 osoby niepełnosprawne poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu z czego mężczyźni stanowili grupę 22 osób, tj. 64,7%.

Wykres 3

Osoby bezrobotne niepełnosprawne według wybranych grup na koniec 2012 roku.

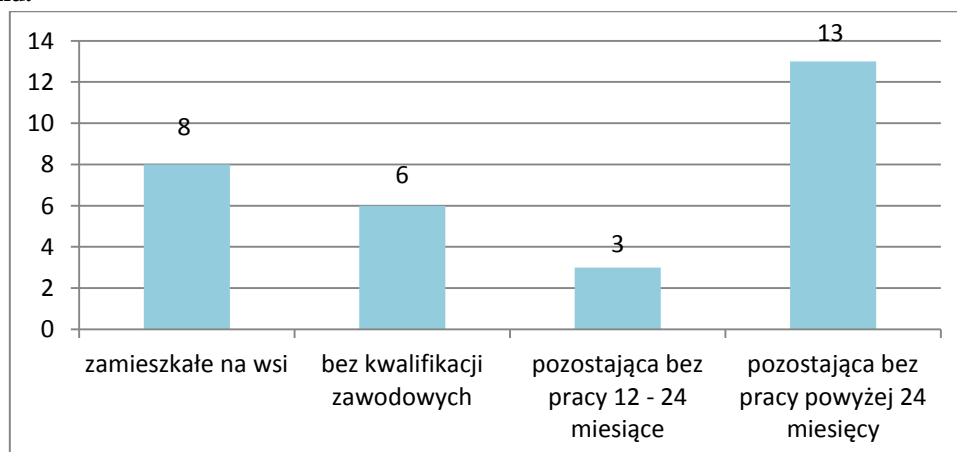
Wśród osób bezrobotnych niepełnosprawnych tj. 369 osób, w tym 169 kobiet, będących w ewidencji w końcu 2012 roku - znajdują się osoby (wykres 3):

- zamieszkałe na wsi - 137 osób,
- bez kwalifikacji zawodowych – 109 osób,
- pozostające bez pracy 12-24 miesiące – 77 osób;
- pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy - 95 osób.

Najliczniejszą grupę wśród niepełnosprawnych osób bezrobotnych stanowią osoby zamieszkałe na wsi. Na koniec 2012 roku grupa ta stanowiła 37% ogółu zarejestrowanych niepełnosprawnych bezrobotnych.

Wykres 4

Osoby niepełnosprawne poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu według wybranych grup w 2012 roku.

Wśród osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu (34 osób, w tym 12 kobiet) - znajdują się osoby (wykres 4):

- zamieszkałe na wsi - 8 osób,
- bez kwalifikacji zawodowych - 6 osób,
- pozostające bez pracy 12-24 miesiące – 3 osoby;
- pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy – 13 osób.

Najliczniejszą grupą były osoby, które pozostawały bez pracy przez okres co najmniej 24 miesięcy – 13 osób, bez pracy w okresie od 12 do 24 miesięcy w ewidencji było zarejestrowanych 3 osoby. Może to mieć związek z tym, że spośród wszystkich 34 osób (na koniec roku 2012) poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu, 18 osób pobierało świadczenie rentowe z tytułu niezdolności do pracy lub rentę socjalną. Wpływa to negatywnie na ich mobilizację do aktywnego poszukiwania zatrudnienia oraz zmniejsza aktywność na rynku pracy. Bierność zawodowa wśród osób niepełnosprawnych wynikać może również z tego, iż często osoby te pozostają na utrzymaniu rodziny, przez co postrzegają swoją sytuację materialną jako w miarę dobrą.

Osoby niepełnosprawne nie stanowią jednorodnej grupy, ich niepełnosprawność wpływa na zdolność do pracy i uczestnictwo w życiu społecznym. Często rodzaj i stopień niepełnosprawności jest wyznacznikiem przy zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Z punktu widzenia prowadzenia aktywnej polityki na rynku pracy i planowania instrumentów wsparcia wobec osób niepełnosprawnych wiedza na temat ich wieku, stopnia niepełnosprawności ma duże znaczenie.

Tabela 8

Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu wg stopnia niepełnosprawności w 2012 roku.

Wyszczególnienie według stopnia niepełnosprawności	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 30.06.2012	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 31.12.2012	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 30.06.2012	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 31.12.2012
Stopień znaczny	8	8	5	4
Stopień umiarkowany	50	58	21	20
Stopień lekki	295	303	14	10
Razem	353	369	40	34

Zdecydowana większość niepełnosprawnych osób bezrobotnych, posiada lekki stopień niepełnosprawności i w końcu 2012 roku osoby te stanowiły 82,1% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych. Kolejną grupą są osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, w drugim półroczu było ich 15,7%. Natomiast najmniejszą grupę stanowią osoby niepełnosprawne ze znacznym stopniem niepełnosprawności i jej udział wyniósł 2,2% ogółu.

Wśród niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu w grudniu 2012 roku (tabela 8) najwięcej było osób z orzeczonym umiarkowanym stopniem niepełnosprawności

i grupa ta stanowiła 58,8% ogółu tych osób. Osoby ze stopniem lekkim niepełnosprawności stanowiły 29,4% ogółu poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu, natomiast 11,8% bezrobotnych niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu posiada znaczny stopień niepełnosprawności.

Tabela 9

Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu według wieku w 2012 roku.

Wyszczególnienie wg wieku	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 30.06.2012	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 31.12.2012	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 30.06.2012	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 31.12.2012
18 - 24 lata	15	19	2	1
25 – 34 lata	44	44	11	9
35 - 44 lata	52	56	6	6
45 – 54 lata	130	123	14	7
55 - 59 lat	81	94	4	7
60 lat i więcej	31	33	3	4
Razem	353	369	40	34

Strukturę osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu według wieku w 2012 roku przedstawia tabela nr 9. Wśród osób bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w 2012 roku wyraźnie największą grupą były osoby w wieku 45-54 lat życia. Stanowiły one 33,3% osób bezrobotnych niepełnosprawnych, na koniec 2012, oraz 36,8% na koniec I półrocza 2012. W przypadku osób poszukujących pracy w I półroczu 2012 r. największą grupą były osoby w wieku 45 – 54 oraz 25 – 34 lata (35 % i 27,5% osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu). W II półroczu 2012 r. największą grupę stanowiły osoby 25-34 lata oraz jednakowo 45-54 i 55-59 (26,5% i 20,6% osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu). Natomiast najmniej było osób w wieku 18 – 24 lata i grupa ta liczyła 15 osób w I półroczu oraz 19 osób w II półroczu. Stanowiło to 4,2% oraz 5,1% odpowiednio na koniec każdego z porównywanych okresów.

Tabela 10

Struktura osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu według wykształcenia w 2012 roku.

Wyszczególnienie wg poziomu wykształcenia	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 30.06.2012	Niepełnosprawni bezrobotni stan na 31.12.2012	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 30.06.2012	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu stan na 31.12.2012
Wyższe	8	8	5	5

Policealne i średnie zawodowe	44	45	6	5
Średnie ogólnokształcące	19	20	3	2
Zasadnicze zawodowe	126	129	12	11
Gimnazjalne	5	6	0	0
Podstawowe i podstawowe nie ukończone	151	161	14	11
Razem	353	369	40	34

Na koniec II półrocza 2012 roku największą grupę wśród osób niepełnosprawnych bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym lub podstawowym nieukończonym (43,6% ogółu) i osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (35% ogółu). Sytuacja przedstawiała się podobnie na koniec I półrocza, gdzie osoby z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym stanowiły 42,8% ogółu, natomiast z wykształceniem zawodowym 35,7% ogółu. Analizując ilość osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu największą grupę na koniec roku 2012 stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz podstawowe i podstawowe nieukończone (32,4% ogółu).

Wśród osób niepełnosprawnych zarejestrowanych zarówno jako osoby bezrobotne jak i poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu najmniej było osób posiadających wykształcenie gimnazjalne. Ich odsetek na koniec drugiego kwartału wyniósł 1,6% wśród osób bezrobotnych, natomiast nie było ani jednej osoby z takim wykształceniem wśród osób poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu.

Można zauważyć, że poziom wykształcenia ma znaczący wpływ na strukturę osób zarejestrowanych w tut. Urzędzie, im wyższe wykształcenie tym mniejsza jest liczba osób mająca udział w poszczególnych grupach. Potwierdzeniem tego jest fakt, iż osoby z wykształceniem wyższym stanowiły jedną z najmniej liczebnych grup. Ich odsetek zarówno na koniec pierwszego jak i drugiego półrocza kształtował się na poziomie ponad 2%.

II. Realizowane programy aktywizacji zawodowej w 2012 roku na rzecz osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu.

Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu informuje, że w 2012 roku realizował działania na rzecz wzrostu aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych. Na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych z powiatu zgorzeleckiego przeznaczono ogółem 499 917,99 zł z tego:

- 84 123,63 zł środki z Funduszu Pracy,

- 6 076,22 zł środki z rezerwy Ministra na Program specjalny „Czego Jaś się nie nauczy, tego Jan nie będzie umiał”,
- 291 919,81 zł środki PFRON przeznaczone na aktywizację zawodową z algorytmu powiatu,
- 14 461,13 zł środki pozyskane w ramach programu „JUNIOR - program aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych”,
- 103 337,20 zł w ramach projektu „Wyższe kwalifikacje szansą na lepsze jutro” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Społecznego realizowanego w ramach Programu Kapitał Ludzki.

Adresatami programu Junior są osoby z orzeczoną znaczną, umiarkowaną lub lekką stopniem niepełnosprawności w wieku do 25 lub w przypadku osób, które ukończyły szkołę wyższą - do 27 roku życia i nie upłynęło 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej.

Celem programu jest umożliwienie wejścia w życie zawodowe (odbycie stażu, zdobycie doświadczenia) młodym osobom niepełnosprawnym. Uczestnictwo w programie „Junior – program aktywizacji zawodowej absolwentów niepełnosprawnych” zwiększa możliwości zawodowe bezrobotnych absolwentów oraz stwarza szansę zatrudnienia i pozwala na zdobycie doświadczenia zawodowego w ramach odbywanego stażu. Program ułatwia też jego uczestnikom skuteczne zaprezentowanie się ewentualnemu przyszłemu pracodawcy, co w konsekwencji powinno przyczynić się do stworzenia miejsc pracy dla niepełnosprawnych absolwentów. Efektem towarzyszącym realizacji programu jest przełamywanie barier psychologicznych pracodawców, związanych z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych. W 2012 r. wzięły w nim udział 4 osoby niepełnosprawne.

Tabela 11
Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy w 2012 roku.

Nazwa programu	Osoby rozpoczynające programy w 2012 roku	
	Bezrobotni niepełnosprawni	Niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu
Szkolenie	8	0
Staż	14	2
Podjęcie pracy na stanowiskach objętych refundacją kosztów wyposażenia stanowisk pracy	0	5
Prace społecznie użyteczne	18	
Jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej	5	2
Razem	45	9

Aktywizacją objęto łącznie 54 osoby, w tym 45 osób bezrobotnych niepełnosprawnych (83,3% ogółu) i 9 osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu (16,7%). Najwięcej osób skorzystało z prac społecznie użytecznych.

Dużym zainteresowaniem wśród osób posiadających orzeczoną stopień niepełnosprawności cieszyły się w roku 2012 także szkolenia oraz staże. Z tych form aktywizacji skorzystało odpowiednio 16 (staż) i 8 osób (szkolenie).

Tabela 12

Oferty pracy dla osób niepełnosprawnych zgłaszane w miesiącu do Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu w 2012 roku.

Miesiące 2012 rok	Liczba ofert pracy	z tego liczba ofert pracy miejsc subsydiowanych
Styczeń	9	0
Luty	3	1
Marzec	16	0
Kwiecień	2	0
Maj	0	0
Czerwiec	3	2
Lipiec	3	2
Sierpień	4	2
Wrzesień	1	1
Październik	22	0
Listopad	14	0
Grudzień	5	0
RAZEM	82	8

Jak przedstawia tabela 12, Powiatowy Urząd Pracy w Zgorzelcu w 2012 roku dysponował 82 ofertami pracy dla osób posiadających orzeczoną stopień niepełnosprawności, z czego 8 dotyczyło ofert pracy na subsydiowane miejsce pracy. Dodatkowo osoby niepełnosprawne mogły korzystać ze wszystkich ofert pracy zamkniętych i otwartych, które były w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy w Zgorzelcu. Warunkiem było spełnianie oczekiwań stawianych przez pracodawców planujących zatrudnienie.

W Centrum Aktywizacji Zawodowej świadczone są usługi poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych w zakresie:

- pomocy w podjęciu decyzji zawodowej, czyli wyborze odpowiedniej drogi zawodowej,
- możliwości szkolenia i kształcenia zawodowego z uwzględnieniem rodzaju i stopnia uszkodzenia organizmu,
- możliwości uzyskania zatrudnienia w danym zawodzie i sytuacji na lokalnym rynku pracy.

W 2012 roku usługami poradnictwa zawodowego objęto również osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności w tym:

- 133 osoby – rozmowy wstępne z doradcą zawodowym;
- 190 osoby – poradnictwo indywidualne (w ramach porad indywidualnych liczba wizyt wynosiła 509 osób);
- 3 osoby – porada grupowa;
- 6 osób – informacja zawodowa grupowa.

W analizowanym okresie osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności skorzystały z pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy w ramach udziału w:

- szkoleniach z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy – 17 osób,
- zajęciach aktywizacyjnych – 53 osoby.

Ze szkoleń z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy w 2012 roku skorzystało ogólnie 40 osób, osoby niepełnosprawne stanowią 42,5% tych osób.

W dużej części grupa osób niepełnosprawnych to osoby bez kwalifikacji zawodowych, z wykształceniem podstawowym i przeciwwskazaniami do wykonywania ciężkiej pracy fizycznej. W przypadku trudności w określaniu predyspozycji zawodowych osób niepełnosprawnych istnieje możliwość skorzystania z pomocy doradcy zawodowego psychologa z Centrum Planowania i Kariery Zawodowej z Jeleniej Góry. Ponadto osoby otrzymują informacje na temat możliwości uzyskania kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach.

Najbardziej pożądanym efektem aktywizacji jest podjęcie zatrudnienia przez osobę niepełnosprawą bezrobotną.

Porównując rok 2012 z latami poprzednimi można stwierdzić, iż mimo rosnącej liczby niepełnosprawnych bezrobotnych zwiększają się szanse znalezienia przez nich pracy.

W 2012 roku spośród 2112 osób podejmujących pracę, 7,2% stanowiły osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności (77 mężczyzn i 76 kobiet).

W okresach poprzednich wskaźnik ten kształtował się na poziomie 5,2% w roku 2008, 4,6% w 2009r., 5,1% w 2010 roku, a w 2011 - 7,4%.

W 2012 roku wskaźniki podjęć pracy przez osoby niepełnosprawne uległy poprawie na przełomie poprzednich 3 lat. Może to wskazywać na stopniowe eliminowanie barier w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych przez pracodawców, jednak jest również w pewnym stopniu wynikiem wzrostu liczby bezrobotnych osób niepełnosprawnych i ich udziału w całej populacji osób zarejestrowanych w urzędzie pracy.

Bardzo ważne jest więc podejmowanie wszelkich działań mogących pośrednio lub bezpośrednio wpływać na dalszą poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy.

Sporządziła:

Barbara Dunaj